

Centraal Planbureau

Arbeidsmarkt en opleiding

Lange termijn trends

Rob Euwals (CPB)

Centraal Planbureau

Arbeidsmarkt en opleiding

- Demografie en CPB
- Participatie
 - vrouwen
 - ouderen
 - naar opleiding
- Lange termijn raming
- Kansen naar opleiding

Demografie en CPB

Taken CPB (onder andere):

- Raming houdbaarheid publieke financiën
- Effecten beleid op economie en publieke financiën

Belangrijke producten:

- Vergrijzingsommen (lange termijn houdbaarheid)
- Keuzes in kaart (doorrekenen verkiezingsprogramma's)

Waar komen we samen?

- Vergrijzing en ontgroening
- Houdbaarheid welvaartsstaat onder druk

Arbeidsmarkt en demografie

Deze presentatie:

Input voor CPB analyses

- participatie / gewerkte uren
- drie belangrijke aspecten
 - vrouwen
 - ouderen
 - opleiding

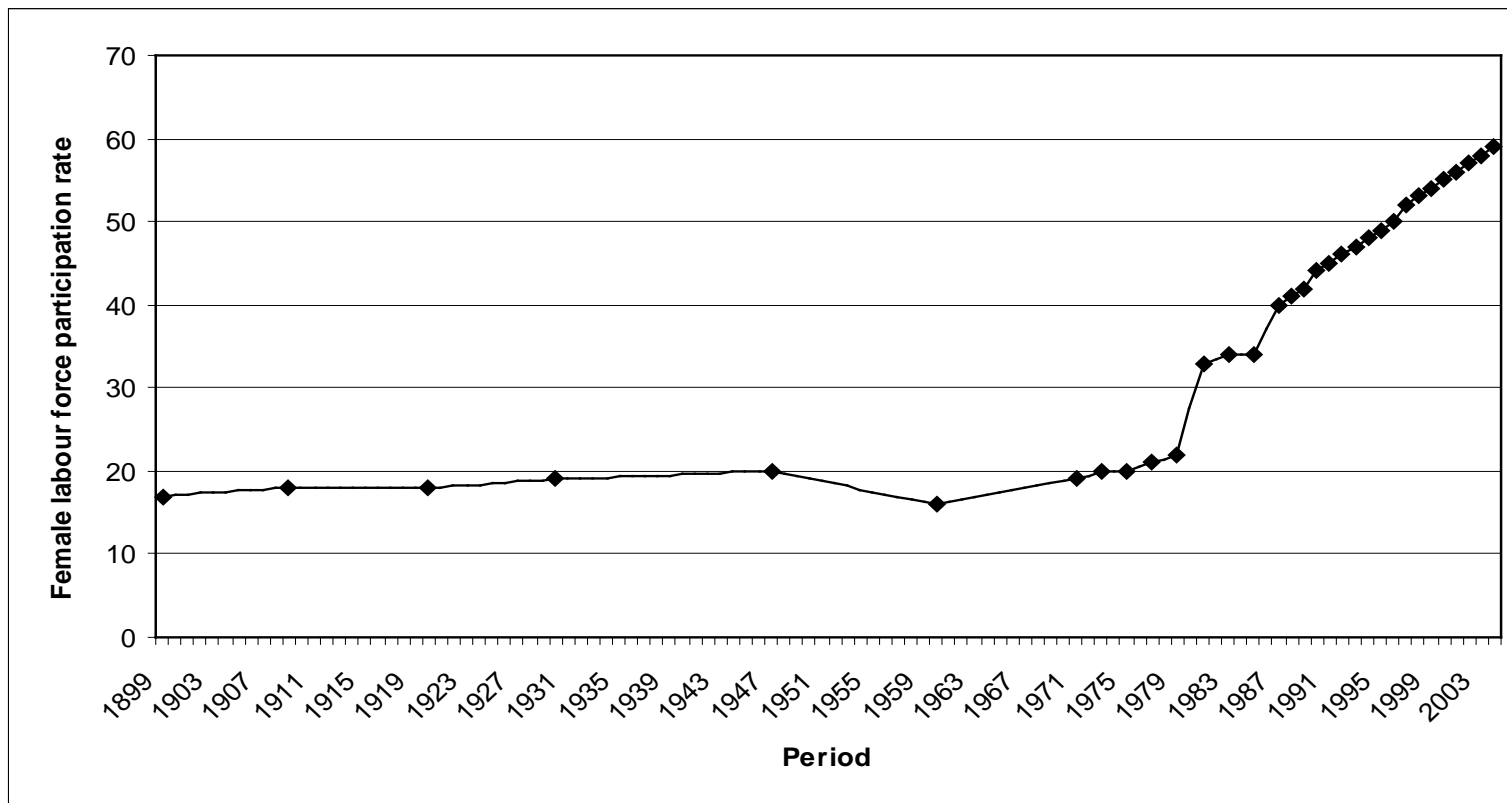
Kansen op arbeidsmarkt

- naar opleiding

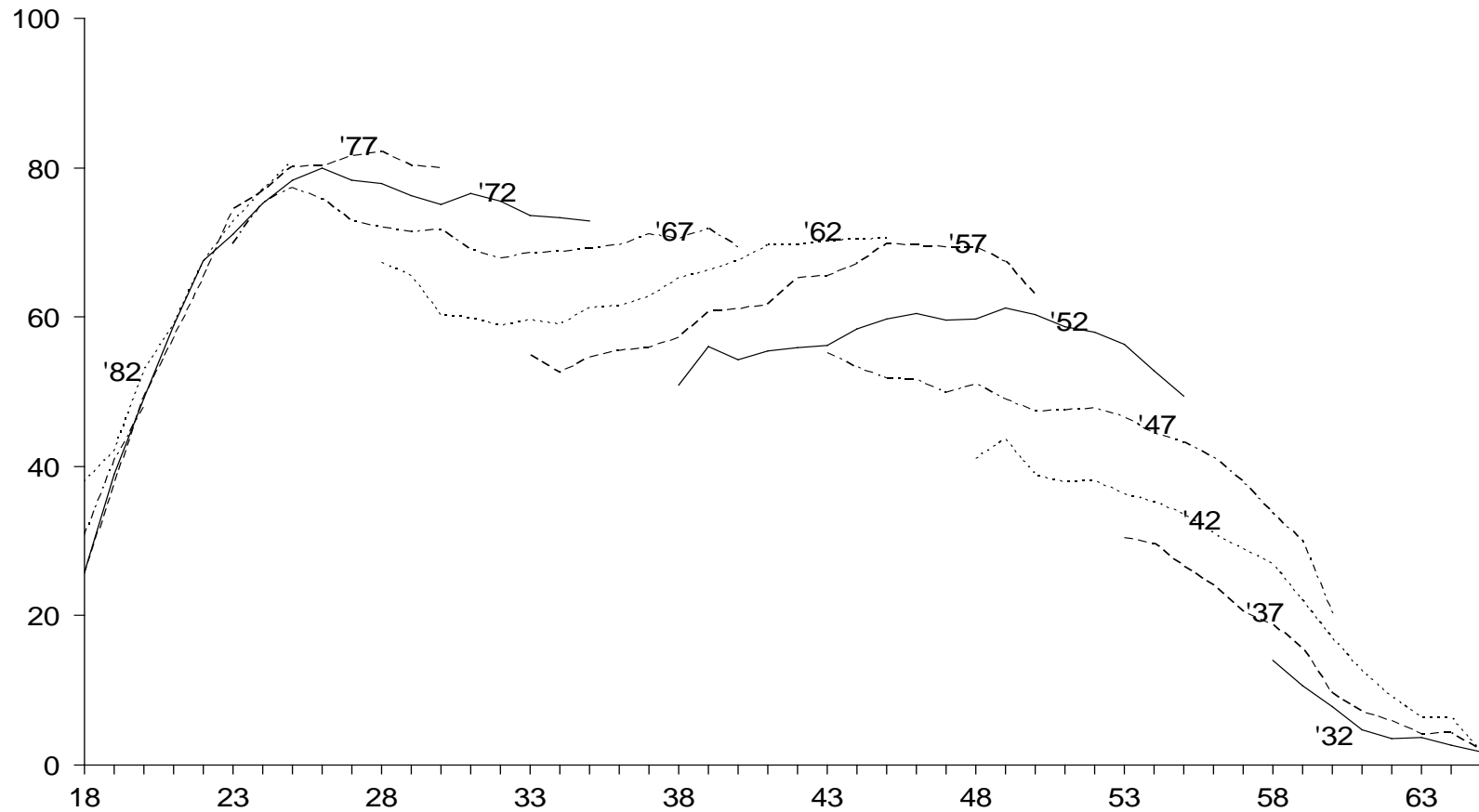

Vrouwen: participatie over de tijd

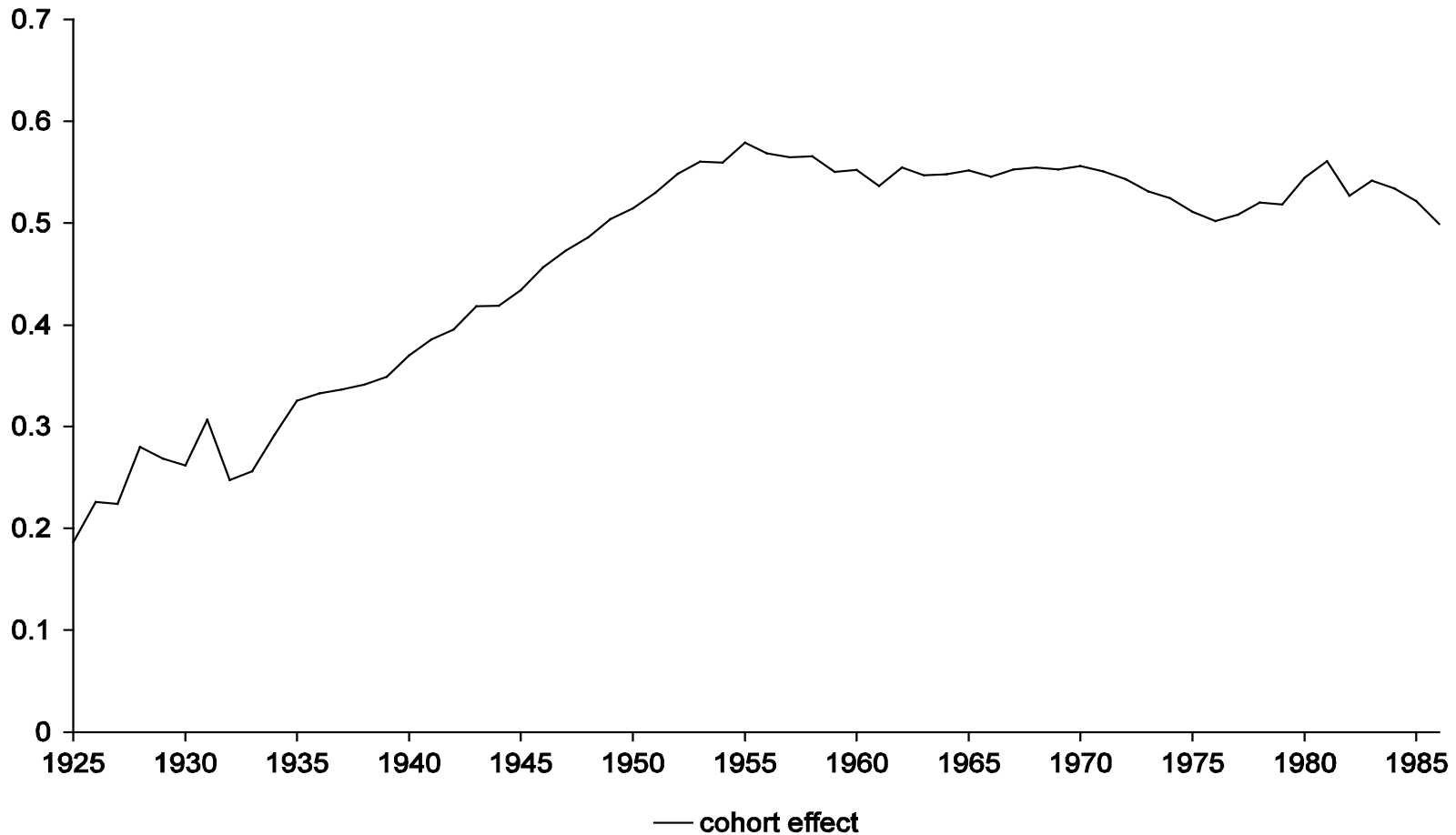

Vrouwen: participatie per cohort naar leeftijd

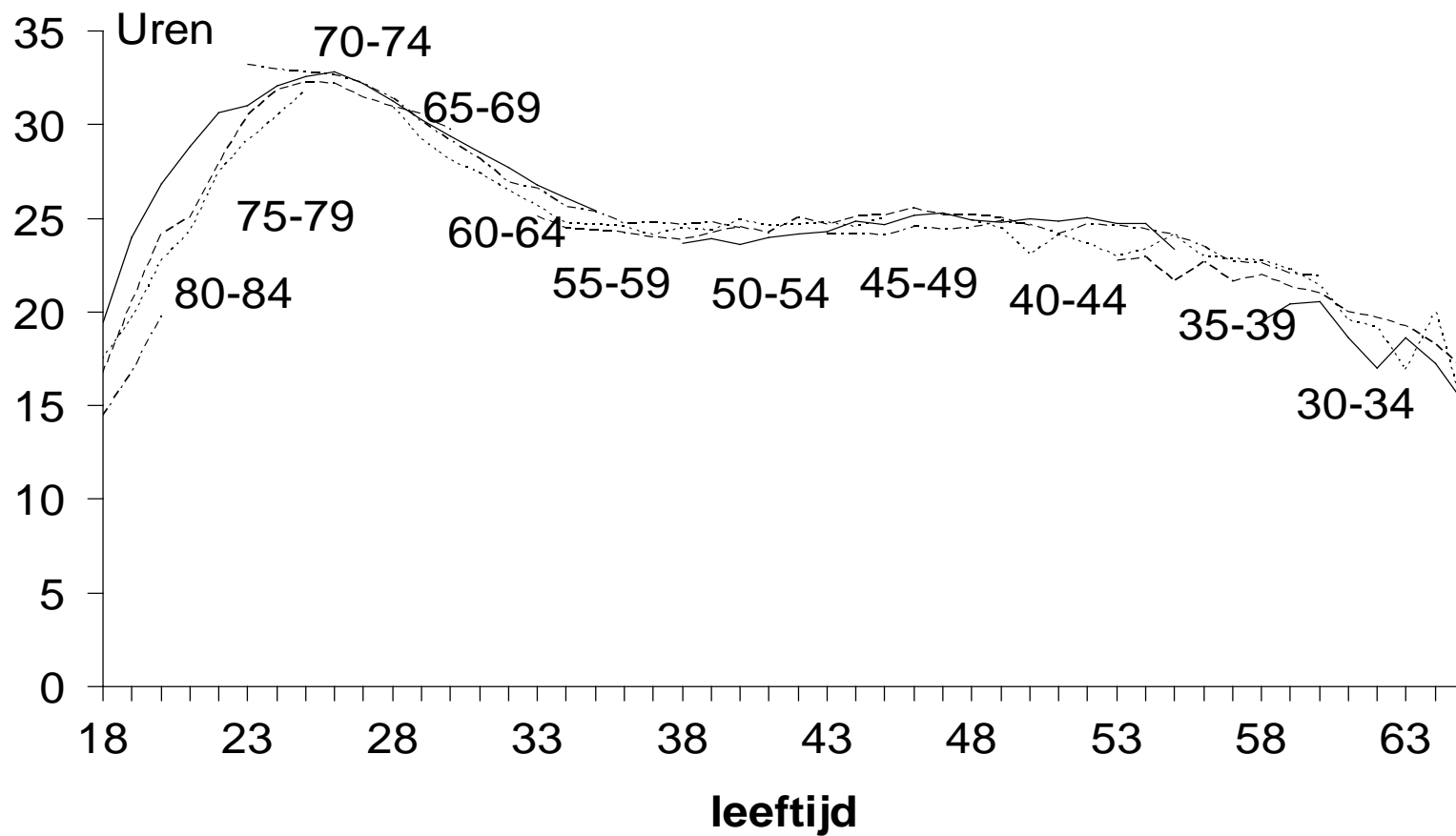

Vrouwen: participatie gecorrigeerd cohorteffect

Vrouwen: gewerkte uren per cohort naar leeftijd

Vrouwen: opleiding doet er toe bij participatie

Toename participatie 1992-2004:

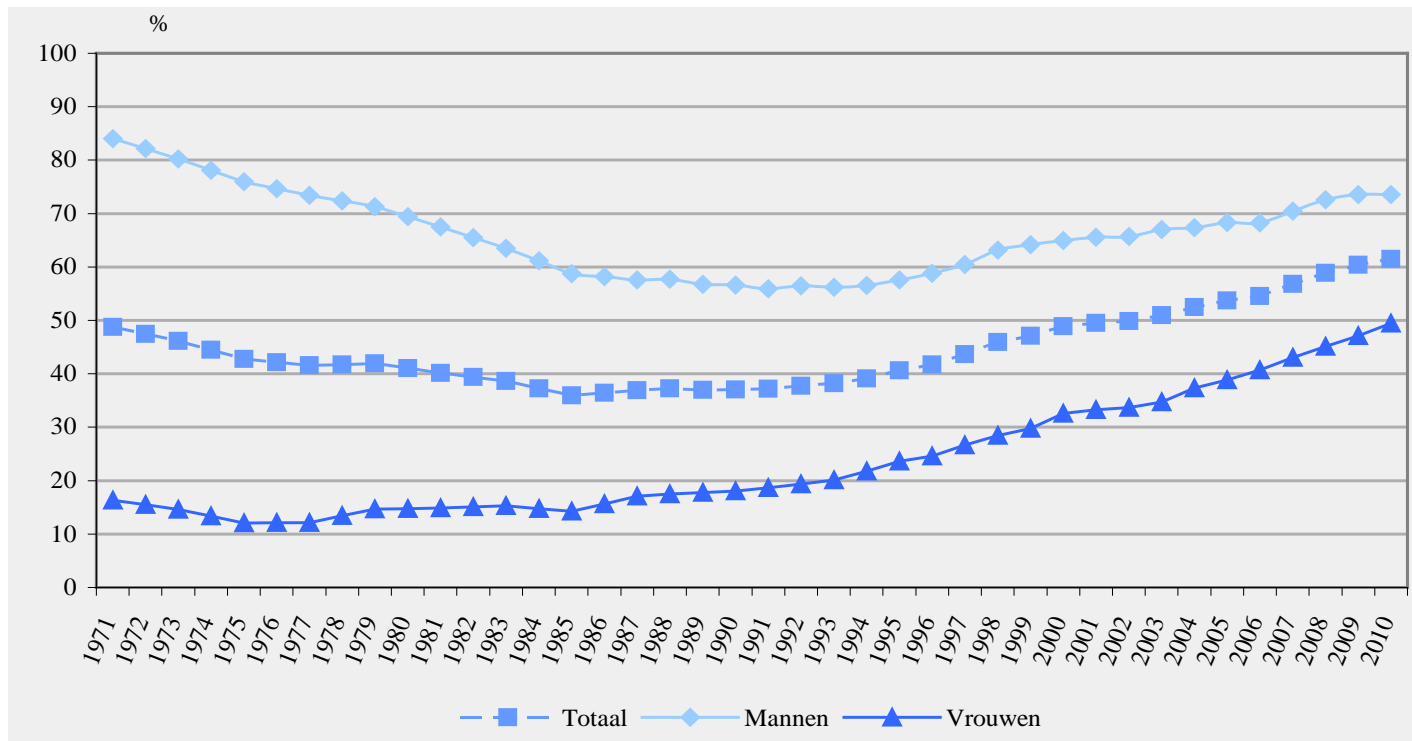
- Cohorteffect: 25%
- Effect van opleiding: 15%
- Jaareffect van kinderen: 40%

Stabiele gewerkte uren:

- Cohorteffect: -1 uur
- Effect opleiding: nihil
- Jaareffect van kinderen: +1 uur
- Meer richting grote deeltijdbaas

Ouderen: participatie leeftijd 50-64

Bron: CBS, Volkstelling, Arbeidskrachtentelling en Enquête Beroepsbevolking

Ouderen: stijgende participatie

Verklaringen:

- Beleid: overgang VUT-prepensioen, wet VPL
- Opleiding: hoogopgeleiden werken langer door
 - Periode 1995-2005: 25% van stijging door opleiding
- Opleiding partner: mannen werken langer door
 - Periode 1995-2005: 20% van stijging door opleiding partner!
- Sociale normen en 'defaults' voor uittreedleeftijd

Opleiding: positief effect op participatie

Participatie: effect opleiding positief

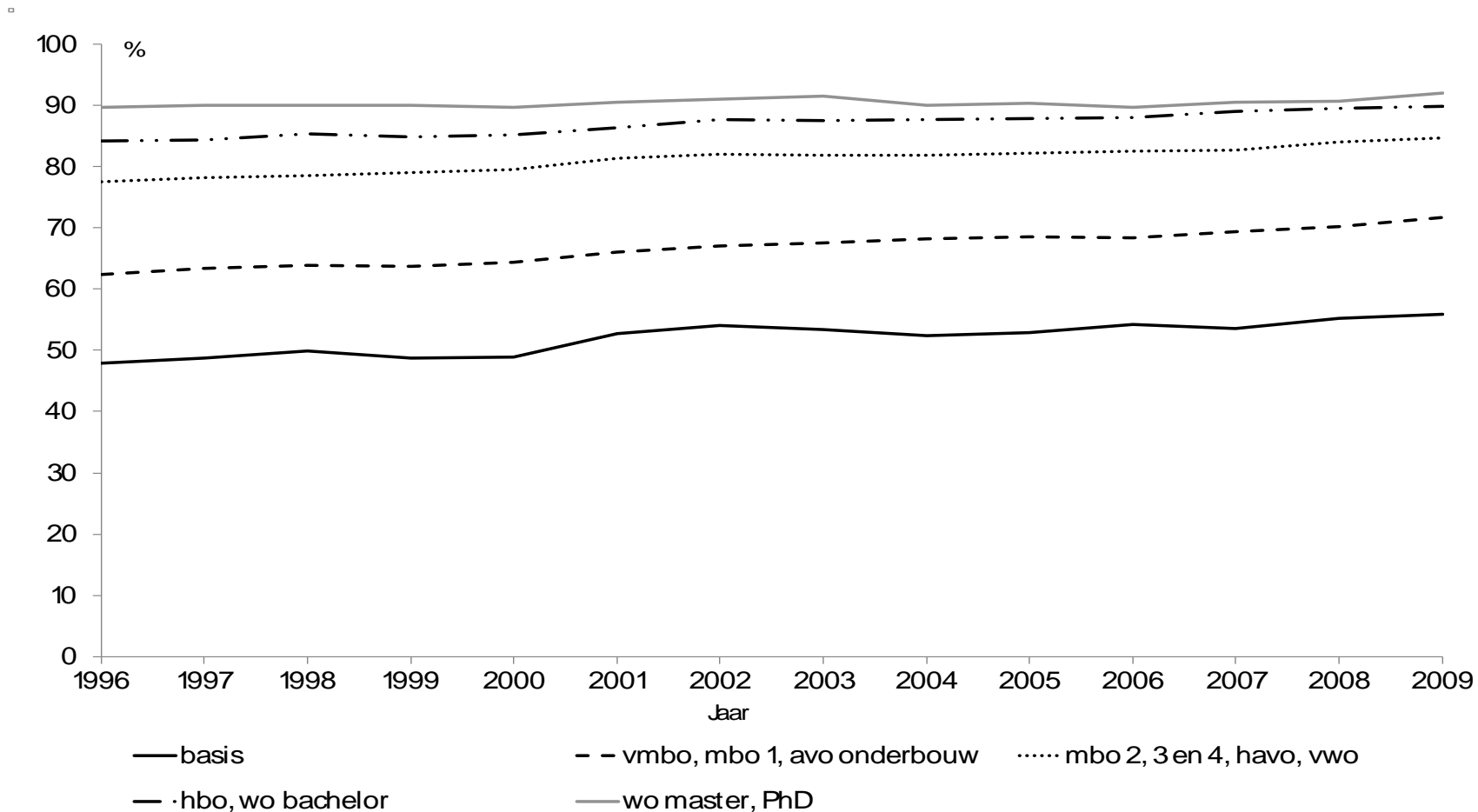
- Hogere opleiding => hoger loon
- Hogere opleiding => hogere preferentie voor participatie

Gewerkte uren: effect opleiding minder eenduidig

- Substitutie-effect => hoog loon maakt vrije tijd duur
- Inkomenseffect => door hoog loon rijker, meer consumptie vrije tijd

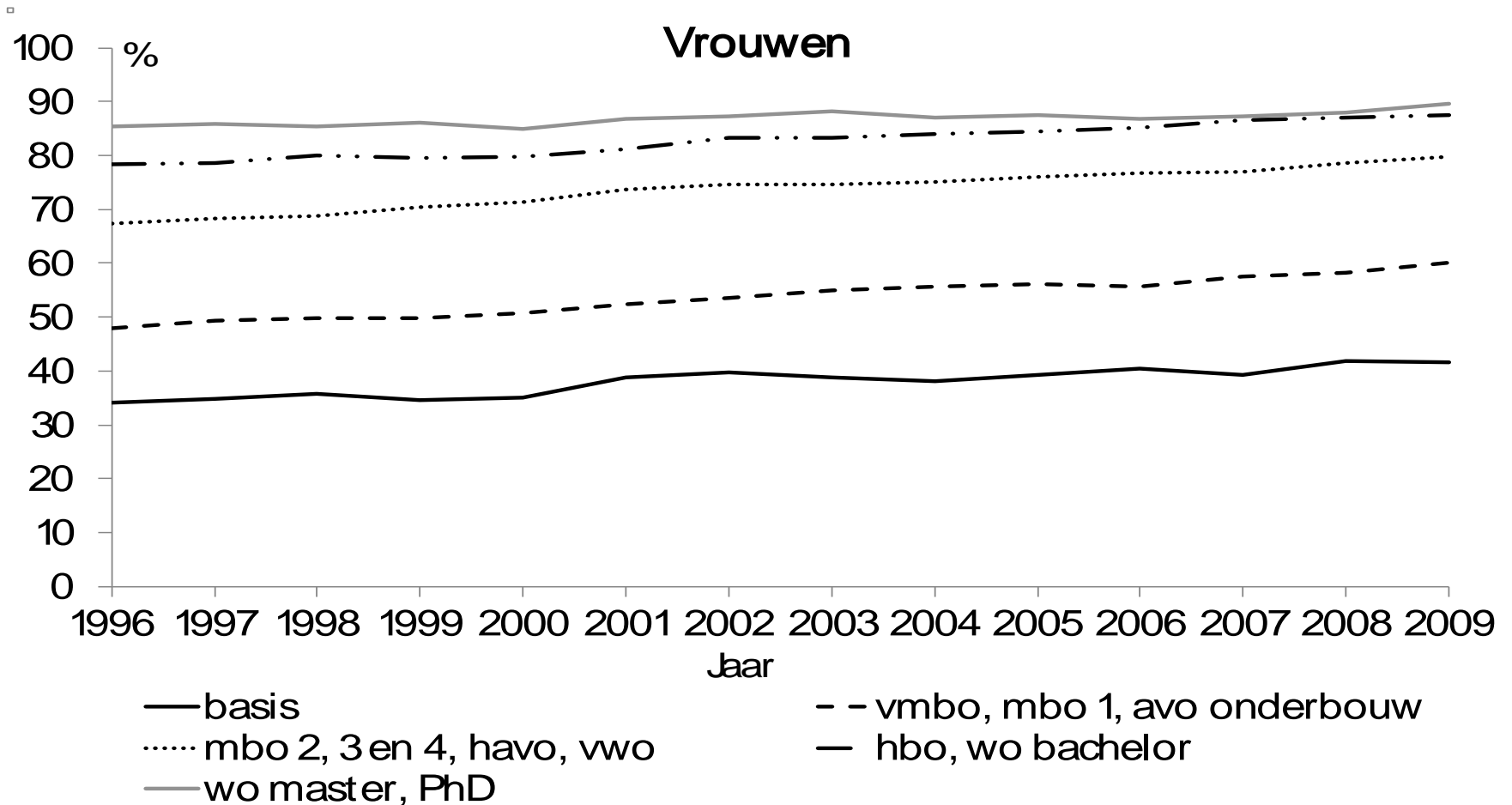

Opleiding: participatie naar niveau

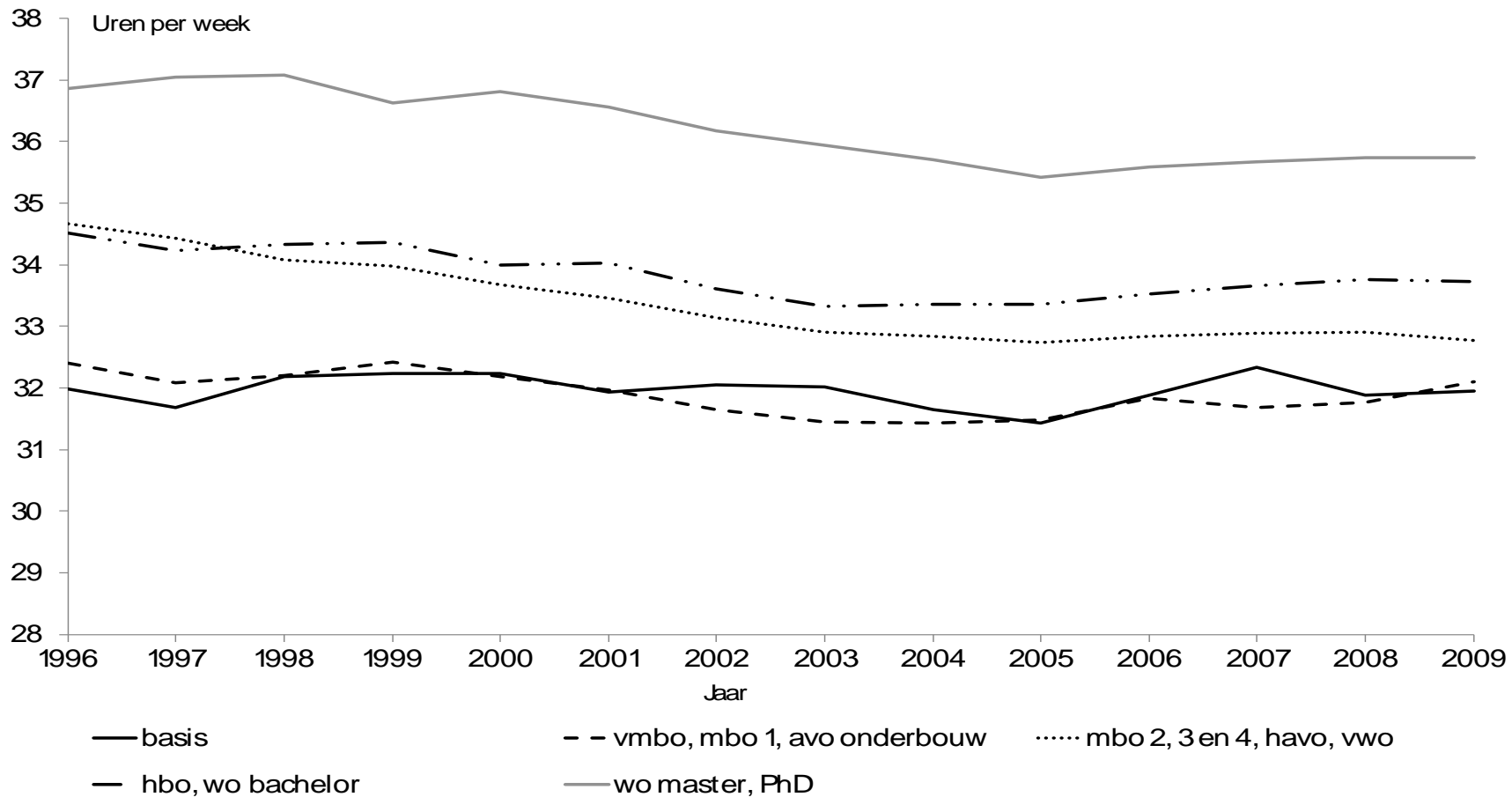

Opleiding: participatie vrouwen naar niveau

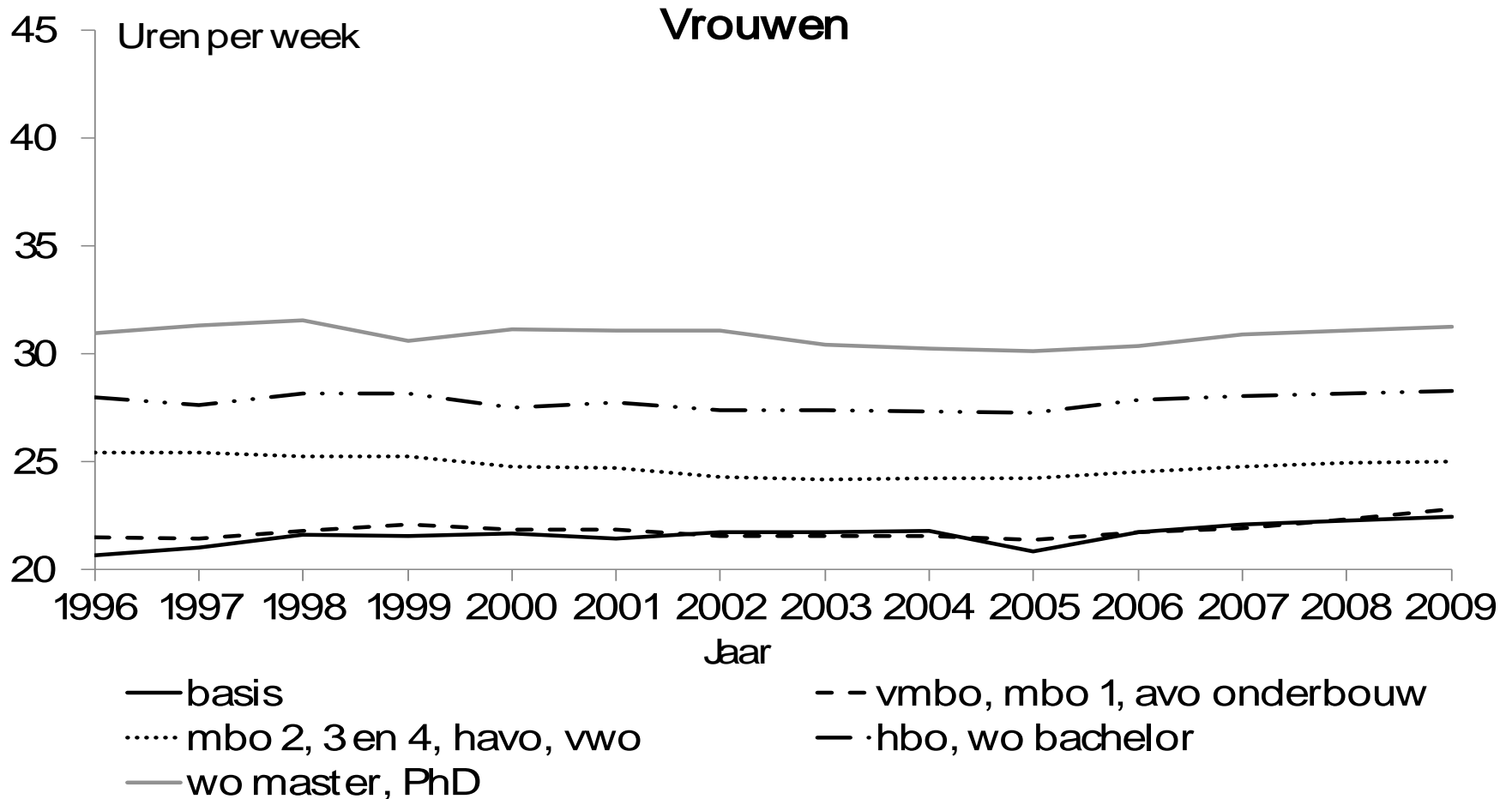

Opleiding: gewerkte uren naar niveau

Opleiding: gewerkte uren vrouwen naar niveau

Opleiding: causaal effect?

Doorrekenen verkiezingsprogramma's

- Beleid gericht op opleidingsniveau
- Wat is effect op participatie, gewerkte uren en houdbaarheid?

Resultaten simpele regressie:

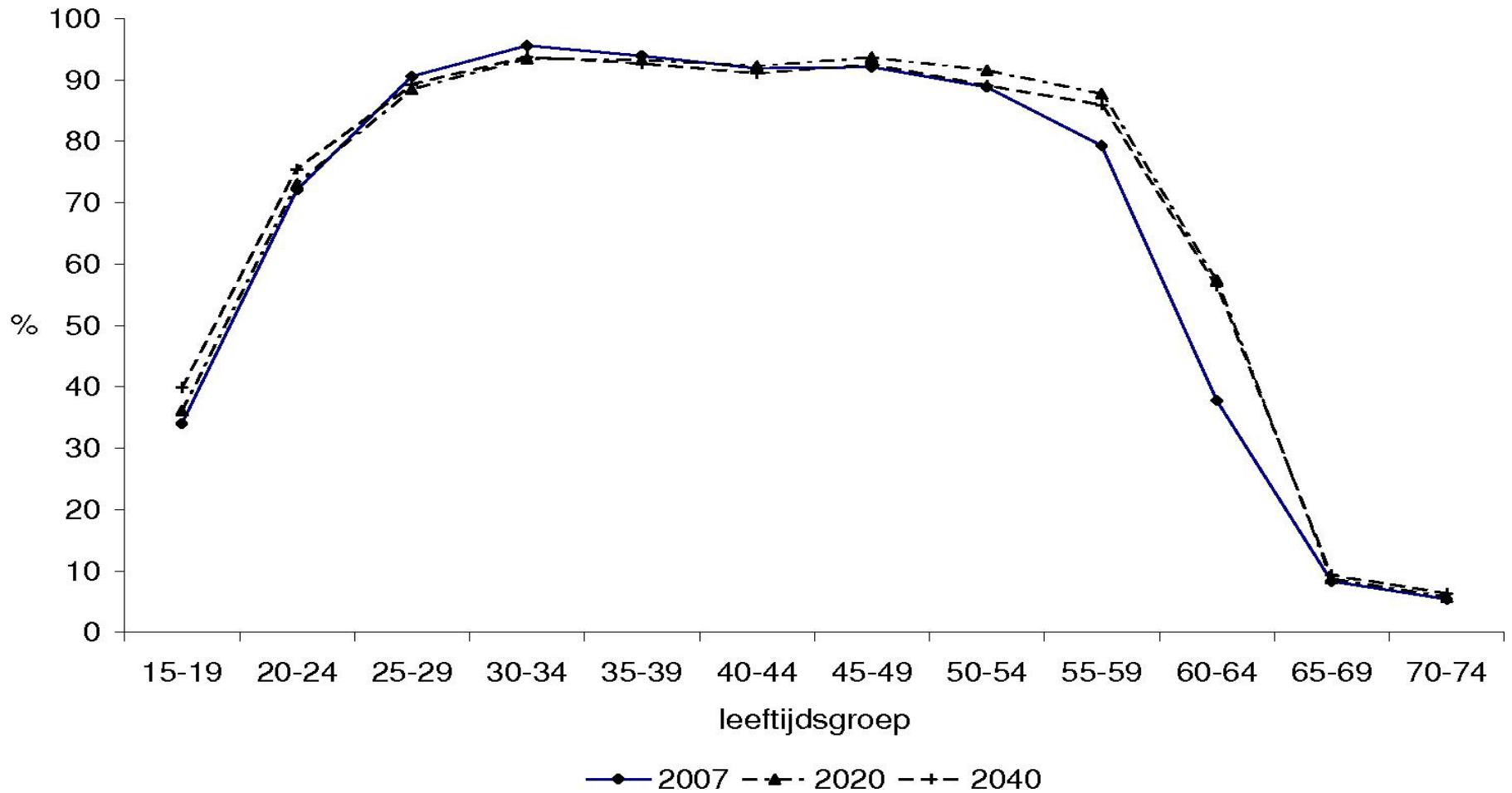
- Participatie hoogopgeleiden (tov basisonderwijs): +25%-punt
- Gewerkte uren hoogopgeleiden (tov basisonderwijs): + 3 uur

Resultaten 'natuurlijk experiment':

- Zijn nog zeer voorlopig, onzekerheid groot

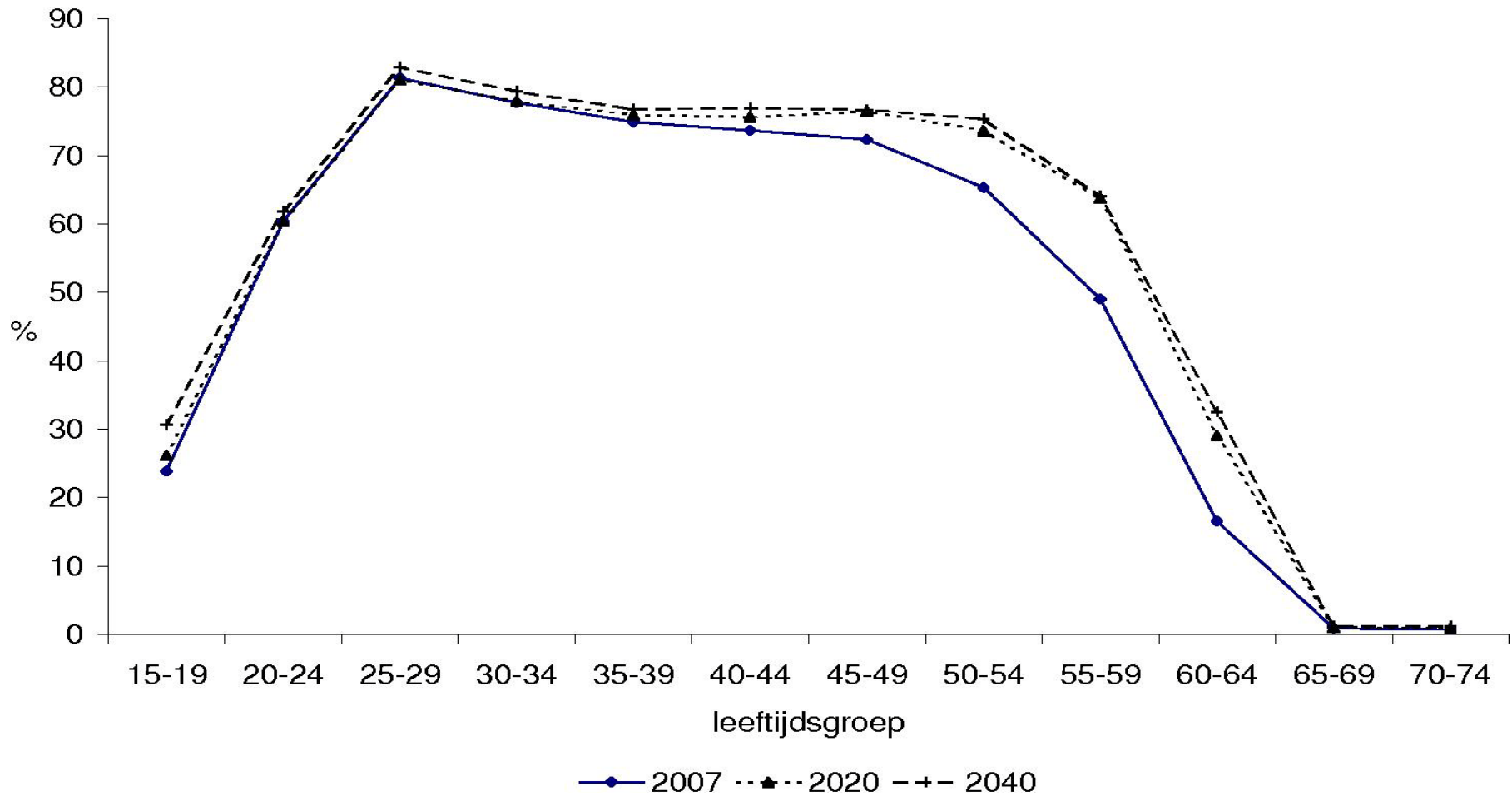

Lange termijn raming: mannen

Lange termijn raming: vrouwen

Kansen op arbeidsmarkt (Autor et al., 2006)

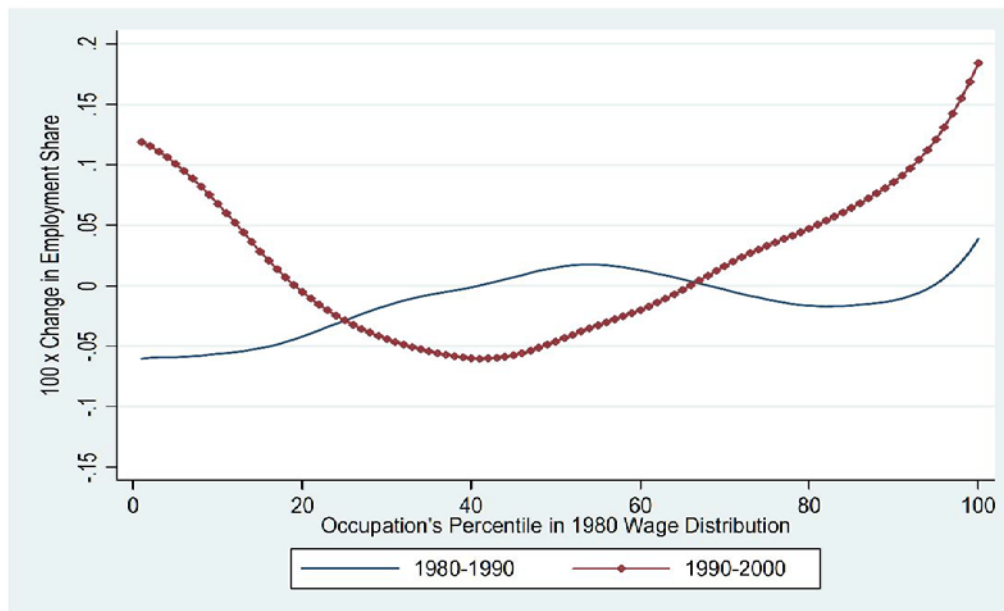

Figure 3. Smoothed Changes in Occupational Employment Shares 1980 - 2000, with occupations ranked by their 1980 Median Wage. Source: Census Integrated Public Use Microsamples, 1980, 1990 and 2000.